

ДОМИНГО САНТОС ПРОЛОГ НА ИСТОРИКА

Превод от испански: Емилия Папазова, —

chitanka.info

Мрачната епоха, която обхваща тъй наречените древни времена, е само кратка страница от летописа на нашата далечна стара история. Известно е, че е била бурна епоха, през която човекът още не се бил развил напълно, а постоянните промени създали разноцветна мозайка от култури. Но извън това знаем съвсем малко за нея.

До голяма степен нашето незнание се дължи на липсата на документи от онова време. Повечето били унищожени през войните, предизвикали промяната, която най-сетне довела до всеобща сигурност в нашия свят. Макар някои да са оцелели, по-голяма част са били възпроизведени върху нетрайни материали, неиздържали изпитанието на времето. Малобройните документи, достигнали до нас от далечното минало, са само копия от други копия на непознати и неясни оригинали, чийто точен произход е неизвестен. Но дори и те са твърде оскъдни.

При тези обстоятелства задачата на историка е трудна. Той се опитва да възстанови една епоха, непозната и съвсем различна от настоящата, въз основа на някои документи с неизвестен произход, чието точно място е неопределено и чието достоверност е спорна. От друга страна, се знае или поне се предполага, че древният човек е притежавал непознатата за нас способност да разказва. Понякога измислял истории, които често прераствали в митове и легенди, трудноразличими днес от автентичните хроники за онази стара действителност. Поради това всеки опит да се докоснем до нея е пълен с догадки и често поражда различни и противоречиви мнения сред малцината историци, които изучават този период от миналото.

Дали в действителност онази бурна епоха е изглеждала така както си я представяме днес? Историкът не би го потвърдил. Във всеки случай вместо да се съмняваме, трябва да изберем и да се задоволим с това, с което разполагаме, опитвайки се да си създадем въз основа на документите представата за една неясна действителност.

Разказите, включени в настоящата книга, са били подбрани измежду малобройните достоверни документи, с които разполагаме. Чрез подбора им се опитахме да предложим очевидно частична и непълна картина на онази далечна епоха. Постарахме се също да ги подредим, като ги степенувахме във времето. Не знаем дали действително сме го постигнали и макар някои от хрониките, които следват, да определят точно времето, начинът на тяхното подреждане е

толкова остарял и странен, че всичко е субективно. В общи линии се предполага, че събраните хроники обхващат период от един до три века (остаряла мярка, равна на сто обиколки на Земята около Слънцето), а може би и по-малко. Действието в някои от тях се развива по едно и също време, като разкрива различни аспекти на тогавашната социална действителност. Други, напротив, изглеждат доста отдалечени във времето от предхождащите или следващите ги, дори някои са откъснати с много мерни единици за време, които нашите прадеди от древността наричали години. По-конкретно можем да ги разположим между двадесет и двадесет и пет хиляди години в миналото, когато Земята била примитивна планета, разтърсвана от бедствията на една неукрепнала цивилизация, която се опитвала да се приобщи към враждебния свят, без да знае как точно.

Но нравите и обичаите на епохата, а това е и най-важното, са достоверно отразени в някои аспекти. Оттук привидно може да се заключи (само привидно), че главните проблеми за древното човечество са били войната, социалното неравенство, замърсяването на околната среда, енергийните кризи и едно толкова бързо изменящо се общество, че индивидите в него срещали големи трудности да се приспособят към промените. От друга страна, между въпросните индивиди непрекъснато се водела борба, която противопоставяла сигурността и личното благоденствие на най-насыщните нужди на общността.

Стиловото разнообразие, характерно за хрониките, ясно посочва различния им произход. А това е една от причините, които ни карат да се съмняваме още по-силно в достоверността на някои от тях. Възможно е те да са само отражение на „разказвателния“ дух, за който вече споменахме и който бил характерен за онова общество, измислящо истории за развлечение на съвременниците си. Въпреки това са реални (както и подборът им), защото съвпадат в общи линии с данните, които други историци са успели да съберат от различни източници и които ни дадоха възможност да си изградим обща представа за онова време, без да вземаме предвид допълнителните разкопки, извършени тук-там от нашите археолози.

Любопитно е, че от всички хроники последната, озаглавена от неизвестния си разказвач „Притча“ — друг архаизъм, който означава излагането на измислени факти, разказвани за удоволствие, и който

понякога съдържал или прикривал истината с възпитателна цел, е хрониката, която ни се струва най-достоверна.

Може би някога в бъдещето ще узнаем нещо повече за онези древни, почти праисторически времена. Междувременно трябва да се примирим с оскъдните данни и да се помъчим да разберем как са живели и с какви трудности са се сблъсквали далечните ни прадеди. Надяваме се, че тези щрихи ще помогнат на читателите ни да добият представа за оня варварски свят, изтерзан от страшните си проблеми и лишен от спокойствието, на което ще се радва нашата раса от момента, в който планетата ни достигне своя пълен разцвет.

В Града на блестящия бряг, при 287-то завъртане на планетата Земя около оста ѝ и 7518-та ѝ обиколка около нейното Слънце.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.